

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 19.

Indult Bétsből, Pénteken, September 2-dikán, 1831.

Portugallia.

Az ánglus Kurír írja, hogy az Azóri szigetek közül a' leggazdagabbat Sz. Miguelt Donna Mária serege elfoglalta. A' dolog így esett: Gróf Villaflor vezérlése alatt 1600 ember kiszállott a' sziget éjszaki részén Aug. 1-ső napján. Ellenek ment ugyan Dom Miguel hada, melly 2000 ember rendes katonaságból és 1500 felfegyverkezett földnépből állott; de ezek megverettek 's kentelenek voltak a' városban keresni menedék helyet. Ez alatt azomban, a' város lakosai a' fellegrát elfoglalták 's Donna Máriát törvényes Országlójoknak kihirdették. — Ezt látván Dom Miguel serege fogságra adta magát; 's Villaflor hadi népével Aug. 3 dikán a' városba bément. Ennek vesztesége az ütközetben 40 köz emberre és 3 tisztre tételik, a' Dom Miguel hadából ellenben 350 emberre megy a' veszteség.

Frantzia Ország.

A' Király, a' Követek Kamarája azon Küldöttségének, melly néki ezen Kamarára Válaszfelírását általadta így felelt: „Követ Urak! Nagyon örülök, hogy az Urak Válaszfelírásában éppen azon érzések kifejezését találom, mellyeket Én, az Üléseket megnyitó beszédemben az Uraknak kinyilatkoztattam. Az érzéseknek és akaratnak ezen egyezése, melly

a' Status minden Rendeinek egyenlő munkásságát mególtalmazza, nagy reménységet nyújt Frantzia Országnak azon boldog jövőre felől, melly az aggódásokat eloszlatván, a' köz bizodalmat ismét erőslábra fogja állítani. Miolta az Urak összevgyültek, Engemet a' hollandiai seregeknek berontások Belga Országba arra indított, hogy a' Belgák Királyának óltalmazására sereget küldjek és a' szorongató szükség idején, siessek segítségére annak a' Nemzetnek, melly mielőttünk sok tekintetben kedves. Ennek az a' jó következése lett, hogy a' hollandiai Király, nem akarván velünk ellenségeskedést kezdeni, ígéretet tett a' felől, hogy seregeit a' hollandiai határokra vissza fogja húzni, — a' mit a' Király már telyesíteni el is kezdett. Reményem, hogy seregünket Én is nem sok idő múlva vissza vonhatom Frantzia Országba, minekutánna t. i. egyetértve azon Hatalmasságokkal, kikkel a' Belga Ország függetlenségének és Neutritásának óltalmazását magamra válaltam, bizonyos leszek a' felől: hogy seregünk visszatérése után Belga Ország nem fog ismét megtámadtatni. — Gyönyörűséggel telik el atyai szívem annak megértésén, hogy az Urak betsülik, Fijaimnak ezen alkalmatossággal bebizonyított buzgó igyekezeteket, és azon való örömeiket, hogy részt vehetnek a' Seregek ama nemes ditsekedésében, hogy a' Hazá-

nak az ő segedelmére szüksége van. — Köszönöm az Uraknak, benem vetett bizodalmokat. Az Urak segítségével erejével zabolázhatja meg az Én Igazgató hatalmam, az Ország belsejében talám még találtatható nyughatatlanságszerzőket; 's így folytathatom külső országokkal a' békesség fentartására tzelző munkálódásaimat, úgy hogy sem a' Nemzet betsülete, sem pedig az Ország valódi intereszszeje tsorbúlást ne szenvedjen.

L e n g y e l O r s z á g.

A' legközelebbi Ujságlevelünkben röviden említett Varsói borzasztó történetnek körülállásosabb leírása ez: A' patrióták Klubja, melly az Igazgatószék-re már régóta fenekedik, és meglegedetlen azért, hogy General Jankovski halálra nem ítéltetett a' f. h. 15 kén estveli nyóltz órakor az Igazgatószéktől azt kívánta, hogy General Skrzynicki tüstént vonattasék számadásra. E' meglévén a' pártosok a' vár palotára mentek, és az ott talált hét Státus foglyokat, ellent nem állhatván 200 főből álló Nemzeti gárdának óltalmazása, szobájokban megölték, 's holt testeket részszerént a' város tsatornáiba hányták, részszerént pedig lábaiknál fogva a' lámpásfákra felaggatták. Innen több, a' vádalól már felszabadúlt Személyek lakhelyeire és azon dolgozó házra rontottak, a' mellyben nem tsak az elébbi politzia' Agensei tartódtak fogva, hanem azokon kívül néhány adósok, tiltott portékákkal kereskedők, és tolvajok is. Ezek között minden megkérdezés nélkül sokakat megölték és felakasztottak. Az említett Klub ezen éjtszakai dühösségének 35 áldozatai között voltak, a' következő Generálok úgymint: Jankovski, Bukovski, Hurtig, Salacki, Bentkovski, Orosz Ka-

marás Fenschave, egy Bazanov nevű Orosz fő Aszszonyság, Statustanátsos Hankievicz, Májor Petrikovski, Biztos Luba, és egynehány Politzáj-Agensek, u. m. Birnbaum, Makrot, Schley, Szimanovski; Conditor Lessel-t kit a' törvénszék hasonlóképpen ártatlannak ítélt, nehezen tudta megszabadítani General Krukoviecki. — Aug. 16 kán éppen délben vittek a' városba megsebesítve egy Orosz Kapitányt, mint hadi foglyot, a' pártosok, ezt a' szekérről lehúzták és a' legirtóztatóbb halál nemével végezték ki. Délután az Oskolák Curatorát Raveckit akasztották fel egy lámpásfára. General Krukovieckit még azon éjtszaka ismét Kormányozónak nevezték, és az ólta, az eddig volt Igazgatószék lerontatván, telyes hatalommal ő ül a' Kormányon. A' zenebonának legirtóztatóbb óráiban mindjárt kimutatta az új Igazgató személyes vitézségének és bátorságának hathatós erejét azzal, hogy az eddig történt borzasztó tselekedeteknek meggátolása végett, a' városba katonaságot hozatván, először is a' gyalázatos Klub elölülőjét, ki egy Pulavski nevű pap volt, 10 társaival együtt elfogatta, tömlöztzre vettette, és hogy a' Seregnek Fővezérévé Prondzinskit nevezte ki, a' kiről mindenek megvallják hogy nagy talentomú férjfijú és derék vitéz.

A' Galitziai határszélekről Aug. 24-kén. Zamosc várát az Oroszok egészen berekesztették és a' benne lévő Lengyel Őrző sereg többszöri kitsapásait, annak nagy veszteségével visszaverték. Zamosznak külső városait egyen kívül mind magok a' Lengyelek gyújtották fel. A' Rosen Gen. serege 16-ban Minsk nál volt.

A' Burkus határszélekről: Paskovits Fővezérnek a' Kalisi Vajdaságban kibotsátott Proclamatiója, ott fogatos erejű volt. A' mi kevés katonaság ezen

a' tájon vólt, azt az Oroszok széllyel verték.

Kalisból a' Kaszszak Krakóba vitettek. A' burkus határszéleken lévő Veszteglő házakhoz igen sok hazájokat oda hagyó Lengyelek tódúlnak, ezek között vóltak a' f. h. 18 kán Lengyel General Przebedovski és Kapitány Ryczynski, kik a' felkelő népet organizálták, de az Oroszok közelgetvén elfutottak.

A' Krakói Ujság Aug. 20-kán közli, Generalissimus Skrzynecinek azon Proclamatióját, mellyet ő a' Fővezérség letevése alkalmával a' Lengyel sereghez botsátott: A' Főhadiszálláson Bolimovóban Aug. 13-kán 1851. Katonák! A' Nemzet és a' ti bizodalmatok azt akarván, hogy Hazánk szent ügyében Vezérek legyek, az alatt sok dicsőségünkre szolgáló nyughatatlanságot és veszedelmet osztottam meg veletek. Távol légyen, hogy önnön szeretetből származó fenhéjazásból kívántam volna valaha azt a' hatalmat, melly reám bízódott. Mindazáltal felváltam és azt mind eddig viseltem is, mert láttam, hogy annak hordozása fáradságos és számtalan viszontagságok meggyőzésével van egybeköttetve. Mind a' mellett sem vólt nekem szándékom magamat azok alól kivonni, sőt inkább azt akartam, hogy mint Fő, példát adjak azon állhatatosságban, mellyre jelen helyheztetésünknek olyan nagy szüksége van. Az a' Követség, mellyet az Igazgatóság ide küldött, a' haza javára nézve hasznosnak ítélte, a' hadi seregen való Fő hatalmat más kézbe adni. Midőn én, a' felsőség ezen akaratjának egész tisztelettel engedek, beszédemmel utoljára még hozzátok fordúlok, hogy Vitézségteken, magatok feláldozásán és buzgó igyekezeteken való telyes tsudálkozásomat kijelen-

tsem. Eddig vólt magatok viseletéből ítéli meg a' Haza, hogy miképpen fogjátok magatokat továbbra is viselni. Derékségéről és nagy Vitézségéről esmerhetitek azon Vezért, kit a' NemzetKüldöttei fejeteknek tettek. Ő vólt az, a' ki nem régiben olly erős ellentálláson vité keresztül és ollyan veszedelemtől szabadította meg bajtársaitokat, melly alatt az övénel kisebb állhatatosságnak bizonyosan veszni kellett volna. (itt tzelezás van Dembinski nek, 14 szám alatt lévő Ujságlevelünkben a' 112-dik lapon megírt vitézségére) Erdeméhezképpent bízunk tehát, Bajtársaim! ő benne, és szeressük őtet. Bártsak a' feltételt nem esmerő engedelmesség, ama legelső Virtusa minden rangú Katonának, a' mi részünkről hathatós segítségére lehetne ennek az új Vezérnek. Bártsak én, — kinek szerentsém vólt titeket vezérteni, — hartzolhatnék veletek vetélkedve hadi rendezetekben úgy, mint az a' másik, hasonlóképpen szeretett és óhajtott Vezér! Ti pedig mustrául szolgáljátok énnekem azon katonai fenyték megtartásában, a' mit eddig én kívántam titeket, és a' mellynek én veletek egyesülve most jó kedvel adom alá magamat. Katonák! Ha az Egyetértést 's engedelmességet vitézségünkkel és buzgó igyekezetünkkel öszveköttjük, úgy reménylhetjük, hogy Lengyel Ország, omladékaiból, Isten segedelme által, még valaha fel fog emelkedni. Éljen Lengyel Ország! a' sereg fővezére Skrzyneci.

N a g y B r i t a n n i a .

Aug. 16-kán az alsóházat a' portugalliai és lengyel dolgok foglalatoskodtatták. Lord Valtort az elsőre nézve azt akarta megtudni, hogy miért engedte meg a' Ministerium a' Frantziának hogy azok a' Portugallusok hajósse-

regét elvegyék? Melly kérdésre Lord Palmerston ezt felelé: hogy a' Portugalliai hadihajók leeresztett zászlókkal fogadták a' Frantzia flottát. Amazoknak csak egyrészét tekintik úgy, mint elfogott ellenséges hajókat. Egy leszerszámozott líneahajót, melly az ütközetben semmi részt nem vett, a' Frantziák visszaadtak. — A' másodikra nézve Oberster Evans, arról kért felvilágosítást, hogy miben áll a' neutralis Státusoknak, a' Lengyel és Orosz Országok közt folyó hadat illető Neutralitások? — úgy mint a' mellyet némelleyek sértegetnek? Mellyre Lord Palmerston ezt felelte: „A' Ministerium nagy fájdalommal szemléli ezt a' háborút, és örülne rajta, ha vége szakadna. Ha azomban ő (Lord Palmerston) ezen dolog felől való vélekedését kimondaná, és a' feltett kérdésnek megmagyarázásába ereszkednék, Ministeri kötelességét sértené meg.

A' Times Aug. 16-kán egy Levelet közöl, mellyből meg lehet, látni azt az okot, a' mellyért a' hollandiai Király legközelebb a' Belgáknak hadat izent. Ezt a' levelet a' hollandiai Király külső Ministere Bátor Verstolk von Soelen Aug. 9 kén írta, és küldötte Ő Feliségének a' Párisi udvarnál lévő Követjéhez General Flagelhez, — és így hangzik: „Hágában Aug. 9 kén 1831. Eppen most olvasta fel előttem a' frantzia Követségi személy Gróf Sebastianinak a' f. h. 4 kén írt és hozzá útasított levelét, mellyben a' van: hogy midőn a' mi Fejedelmünk a' fegyverszűnést felmondván, az ellenségeskedéseket elkezdte; az (a' Hollandiai Király) Belgiumnak a' nagy hatalmasságoktól megismert függetlenségét és neutralitását sértegte meg. Ilyen környüllások között a' Belgák Királya a' Frantziák Királyától kért segítséget, mellyet az, azon igazságtalan megtámadás' elhárítására, meg

is nyér. Továbbá meg vólt Gróf de la Rochefaucaultnak (frantzia követ a' hollandiai Király Udvaránál) hagyva ez a' nékem tejendő kinyilatkoztatás: hogy ha a' hollandiai sereg a' fegyverszűnést továbbra is meg nem tartja, a' frantzia sereggel fog ügye lenni, — ha pedig a' Király, egy a' Belgákkal barátságos öszveköttetésben lévő Fejedelem tanácsadását meg nem hallgatja, Hágát a' Gróf (de la Rochefaucault) tüstént hagyja el. — — Az én Aug. 2-kánkölt hivatalos levelemnek bizonyosan azután kellett Párisba érkezni, mikor már Gróf Sebastiani a' fent említett írást elküldötte, mert különben nem lehet hogy meg ne győződött volna Ő Excellentiája a' felől; hogy a' Király, Seregeinek a' Belgiumba való menetelről szóló parantsolatja kiadásakor, Belga Országának sem Függetlenségét sem Neutralitását meg nem sértegte; és felette sajnálja, hogy minekelötte erről a' dologról Hágából is érkezett volna tudósítás, a' Brüsselből ment hijános előadásra ezt a' lépést Párisban helyesnek ítélték. — A' mi tudunkra a' Belgium Függetlenségét és Neutralitását az 5 hatalmasságok csak akkor esmerték el, minekutánna Belgium az elszakasztásnak a' Hatalmasságoktól elébe írt Feltételeit elfogadja. A' hollandiai seregek Belgiumba való menetelének tehát nem a' függetlenség és Neutralitáskotzkáztatása vagy semmivététele, hanem egyedül csak azon katonai Rendszabásoknak használása vólt a' tzielja, mellyeket az öt hatalmasságok magok tettek törvényesnek, abban az esetben ha a' Belgák a' feltételeket elfogadni nem akarnák. — A' mi menetelünket törvénytelen megtámadásnak nevezni, annyit tesz, mint azt nyilatkoztatni ki, hogy az öt hatalmasságok igazságtalanságot követtek el, midőn az elszakasztás feltételeit szerzették és azt az alaptételt elfogadták, hogy

ezeknek a' Belgákkal való elesmertetése kivitelében, katonai rendszabásokhoz kell folyamodni. Reményljük, hogy ezen hivatalos levélnek Olvasása meg fogja a' külső dolgokkal foglalatoskodó frantzia Ministert győzni, hogy a' mi seregünk menetele legkevésbé sem illette a' Belgiumi dolgoknak azt a' részét, melly Európa interesséjével függésben van, hanem hogy ennek egyedül tsak a' Belgium és Hollandia közt lévő belső eránytvolt a' tzelja. Mi tökéletesen hiszszük, hogy a' dolognak illy világos előterjesztése elégséges, a' Frantzia Igazgató széket azon szándékától el vonni, hogy Belgiumba sereget küldjön. Ellenkező esetben, megmagyarázván az Úr szóval is az Királynak feljebb megírt tzelját, jelentse ki, hogy ahozképest, mihelyt a' Frantzia seregek Belgiumba bemennek, a' Király a' magáét vissza fogja húzni Hollandiába.

Ezen levélre, — mellyben a' Hollandiai Király menti magát azon katonai rendszabások alól, mellyeket a' Belgák ellen parantsolt, — a' Times a' következő Jegyzést teszi: Az öt hatalmasságok meghatalmazottjai megegyeztek azon Feltételekben, mellyek alatt a' két Országok egymástól elváljanak (a' 12 dik Protocollumban) és magokra válalták, hogy azokat a' két Nemzettel elfogadtatják. A' Hollandiai Király, ámbár nem örömet, mindazáltal elfogadta a' feltételeket, — a' Belgák pedig ugyan azokat megvetették, — a' fegyverszűnést megrontották; Proclamatiókat botságtattak széllyel, mellyekben felszóllították hazájok fíjait a' Hollandusok és Luxemburgi Németek ellen. A' hollandiai Király, előterjesztvén az ő Népeinek tetemes kárát abból, ha a' dolog soká marad bizonytalanságban, három hónapig sürgette — de mind hijjában, — az ő Szövetségeseit, azon ígért segedelem meg-

adásáért, mellyel a' Vitéz Belgákat észre hoznák. A' Belga ideigvaló igazgatószek egyataljában nem akart hallani a' barátságos egyezés feltételeiről, valamint a' Conferentzia sem arról, hogy őket kényszerítse és hogy ellenek küldje azon frantzia seregeket, mellyek most óltalmazásokra sietnek. — Mellyre nézve új feltételek és ajánlások készülnek, 's tetetnek a' Belgák elébe. Ezen új ajánlásokat, hosszas vitatások után elfogadja a' Belga Congressus, de nem úgy, mint olyan feltételeket, mellyek az egyességet végképpen elhatározzák, hanem mint, a' mellyek az alkudozásnak tsak előleges feltételei. Ezen előleges tzikkelyek, természet szerént; sem a' Hollandiai Királyt nem kötelezték, sem a' Belgáknak just nem adtak az azokból folyó hasznokkal való élésre addig, míg azok mind a' két résztől helybe hagyott Tractatussá nem változtatnak. Azomban a' Belgák magokat ahoz alkalmaztatva, folytatták minden dolgaikat, Uj Királyokat annak értelme szerént eskették fel Határjok' épségben lejendő mególtalmazására. — Az öt hatalmasságok Követjei már az előtt meghatározták, hogy ha a' Belga thronusra ülendő Király, azon feltételeket, mellyekben a' Hollandiai Király már megegyezett, el nem fogadná, magát ezennel egész Európa ellenségének fogná ki nyilatkoztatni, és katonai rendszabásokkal lehetne, a' szóban lévő feltételek elfogadására kényszeríteni. A' Hollandiai Király, a' ki a' fent említett új feltételekben soha megegyezett, (mert nem is vólt reá szükség) kérte a' Conferentzia' segítségét azon feltételek végre hajtására, mellyeket ő ez előtt több hónapokkal elfogadott, és a' mellyeknek elfogadása nélkülnéki a' belga Királyt úgy kell nézni, mint ellenségét. Ő az alatt a' 10 hónap alatt míg a' Belga alativálói vele húzal-

kodtak, jussai közzül egyről sem mon-
dott le, 's ennél fogva, a' Belgák füg-
getlenségének és Neutralitásnak megsér-
tésével, az ő vélekedése szerént, ötet
vádolni nem lehet, és neki minden eset-
re jussa volt katonai rendszabásokhoz
nyúlni, hogy az elválásnak azon feltéte-
leihez juthasson, a' mellyeket a' Confe-
rentzia feltett és ő elfogadott. Élesmerjük
ugyan hogy a' Hollandiai Király tseleke-
detében magát a' logica szoros törvényei-
hez tartotta; de azomban nem lehet vi-
gyázatlannak nem mondanunk azt a' lé-
pést, mellyet a' maga igazsága megerő-
sítésében tett. Ez a' lépés ugyan is, ab-
ban az esetben, ha Ő (t. i. a' Hollandiai
Király) nem győzött volna, az egész Eu-
rópa tsendességét megzavarván, közön-
séges háborúra adott volna alkalmatos-
ságot. A' dolgok jelenvaló állapotjából
minden jót reménylhetünk.

O r o s z O r s z á g.

Pétervára Aug. 13 kán. A' Tsá-
szár egy napi parantsolatjában 8-dik Au-
gustusról. Ő Tsászári Magasságát, Nagy
Hertzeg Nikolai Nikolajevits-et a'
Gerda-Ulanus Regimentnek Fejévé tet-
te, és a' Garda-Sappeur Bataillon-ba írat-
tatta be. A' f. h. 7-kén Ő Felsége a' Tsá-
szár, Novgorodban katonai vizgálást
tartott, a' hol a' jó rendel való megelé-
gését közönségesen adta tudtára min-
deneknek.

M a g y a r O r s z á g.

A' hazai tudósítások egyezőleg ál-
lítják, hogy ámbár az Epekorság mind
inkább kiterjed a' Hazában, mindazáltal
annak pusztító ereje fogy, a' betegek
könnyebben orvosolhatók 's nem is olly
hirtelen ölö, mint eleinte volt. A' Bu-

dai Ujságban Aug. 28-dikán kiadatott hí-
vatalos jelentések szerént. Aug. 26-dikáig
az Országnak 66 Törvényhatóságaiban
ütötte ki magát, 's öszveséggel 856 he-
lyekben 82,740-en betegedtek meg cho-
lerában. Ezek közül 17,515-en kigyó-
gyultak; 41,632-meghaltak, és 23,593-an
még orvoslás alatt vagynak.

Budán a' Sz. Gellért hegyén lévő
Kir. Universzítás tsillagvizsgáló tornya
épületében meghalálozott Fő Tiszt. Tit-
tel Pál Úr (született Pásztón Heves
Várm-ben) Egri Megyebeli Pap, Philos.
Doctora, az említett tsillagvizsgáló to-
rony Főigazgatója, és a' Pesti Kir. Uni-
verszításban Astronomiát tanító Profes-
sor, 's a' magyar tudós társaságnak va-
lóságos tagja. Ez a' nagytudományú, 's
igen jeles tulajdonságaiért mindenektől
szerettetett 's tiszteltetett férjfiú, életé-
nek 47-dik esztendejében, forró nyava-
lyában múla ki a' világból. Áldás ham-
vaira!

H o r g o s r ó l. Aug. 19-dikén 1831.

Felső Eöri Cseresnyés Sándor,
az Orvosi Tudományok Doctora,
a' Pesti Orvos Kar Tagja,
Ts. Csanád és Csongrád Vmegye Tábla-
Bírāja,
's Honorárius Physicusa által.

Julius 31-kén, és Augustus 1-jén,
én magam Cholerát szenvedtem Szege-
den. Ennek szele leggyenté 3 esztendő
kis fijamat Horgoson Augustus 7-kén Is-
tené a' ditsőség él ő, élek én is! — Na-
gyon bádjattan, elfoglalam Aug. 4-kén
a' Ts. Ns. Vmegye által rendelt helyemet
Horgoson, 3000 ember között, kiknek
a' már már béharapódzott Cholera be-
tegség miatt, gyógyításokra rendeltet-

tem, Aug. 4 től, 19-ig betegek száma 137-re szaporodott, kisebb, nagyobb Cholera adfectióval. Váltak, és vagynak betegek, kiket mustrául Kéleti Indiára szeretnék küldeni, — kiknek nagy részét ott, görtseik miatt, tüzes vassal sütögetnék, mint szokásban vagyunk! Én magamon, 's másokon tett tapasztalásom, 's olvasásom után, csak hamar rá jöttem, hogy Alföldünket azon Cholera öli, mellyet áldott hamvú Öregünk, Cholera Cholericának, Cholera Spontaneanak, Felli-fluának, Verának, epidemicanak, pyreta, apyreta acutissima aestivának neveztek, — 's hozzáfogtam a' Cholera gyógyításához olly sükerrel, hogy 137 betegem közül egyszem halt el — akkor, midőn a' bennünket körül védő két stációnyi helyeken, 5—6—10 napok alatt, több száz temetések történtek, és történnek még ma is. — Methodusom óltsó, és egyszerű, tsupán a' Cholopoëticum systema rendetlenségét, és rheumatica adfectiót tárgyazó, görtsöket tsilapító, dyscrasiót javító, élesztő, erősítő szerekkel bóldogúl, — semmi Specificumokat nem esmérven. — Érttem Leo, érttem Czigler Urakat, — érttem a' Kolumbácsi légyhez hasonló Miasma űzőket is — szerentsétlen Microscopium!! — Leo Ur görtsöt jól tsilapít a' Vismuthal, — én is a' Flores Zinci, és Cyanuretum Zinci vel. Czigler Ur jól oxydálja a' Vért; én is, kivált minekutánna először a' resinosa Phlogistica bilist — sőt néha a' Corrupta aeruginosa bilist, és a' Morbus Nigert ábrázoló materia piceat kitakarítottam. Curám az Ipecacuánhán kezdi (a' régiek helleboruson kezdték) a' tartarus emeticussal, utánna ha szükséges a' görts tsilapító — és a' mi mindenütt

szükséges, epét alólról hajtó — és utánna erősítőket fejezikbe, — mondom olly szerentsével, hogy ez napig 137 betegem él, és nem is hal el egy sem! — Hogy lehet ez?

Míg néhány nagy figyelmemet érdemlő morbi historiámat, míg a' Cholera felett tett Practica (nem historica-theoretica) nótiomat felmutathatom, ímé nehogy azt gondolja valaki, hogy a' mai Epidemica Cholerában egy kis Brechkúr, vagy egy kis Vismúth, vagy egy kis Vér oxydátója elég (mind jó egy egy symptoma leverésére — de a' görts magában, a' hányás, laxa, magában nem Cholera, hanem Cholera a' Cholopoëticum systema rendetlensége, — a' Morbosa Vegetatio, a' dyscrasia humorum, a' Spasmus et lucta naturae propter bilem abundantem, vel Penuriam ejus — együtt véve, ez a' Cholera nálunk!) — ímé Orvosi fegyvereimet felmutatom. —

1) Ipecacuanha. Tartarus emeticus. Cremor tartari. Magnesia. Salamarus. Calomela. Rheum Jalappa. Arcanum duplicatum. Acidum Tartari. Acidum Citri. Syrupus Ribesiorum. aqua frigida. — Oxycratum. Rad. Althaeae. Hordeum. Flores Sambuci. —

2) Chamomilla vulgaris. Mentha piperita. Mentha crispa. Chenopodium Ambrosioides. Melissa. Mentha Pulegium. Radix Calami aromatici. Absinthium vulgare. Rad. Valer. sylvestris. Zingiber. Nux Moschata. Liqu. anod. min. Hoffmanni. Spir. C. Cervi. Flores Zinci. Cyanuretum Zinci. Vismuth. Laud. liqu. Sydenhami. Camphora. Spir. V. Champhoratus. Acetum

aromaticum. Acetum vinaceum.
Allium sativum. Bacca juniperi.
Species aromatica. Spir. Salis ammon. causticus. Sp. Salis ammon. anisatus. Sp. Mindereri. — Sabulum.

3) Tinct. Martis Pomata.
Cortex Salicis fragilis. Cort. Hippocastani. Cort. Quercus.
Cort Fraxini. —

Ezeket használtam én, és többnyire mindeniket — minden felakadás nélkül 137 életben lévő volt Betegeim között azon idei Magyar epidemica Cholera ellen, melly most már, valóságos epés hidegbe megyen által, — melly vérhasba és rothasztó hideglelésbe siet, — mellyről Sydenhám azt mondja, hogy „raro ultra finem Augusti evagatur“! — Míg majd tapasztalásaimat, gondolkozásomat tudományos formába öntve elő adván, — kérvén minden Ifjabb Collegáimat a' Schmalz megtekintésére — über Erkenntniss und Unterscheidung der inneren und äusseren Krankheiten — a' kitől megtanultam el nem rettenni — a' Cholera sok fajai között. 2-or annak szoros megfontolását, hogy a' Cholera Indiában se teszen egyebet mint epe — a' rheo, folyok előmlök. 'sa't. Imé végre megmartzongolt Hazám bátorítására mondom: én akármelly Choleras beteggel (tsakhogy az előtt egészséges lett legyen) egy ágyba egy huszon négy óráig feküdni bátorkodom! — És ahol még ezentúl dühösködni halatszanék a' Cholera, Principiumom megerősítésére magamat oda által tétetni nyilván kérem.

H i r d e t é s.

Debreczen. — Könyváros Néhai Nemes Özvegy Csáthy Györgyné Aszszony, minekutánna szeretett Férjének Néhai Nemes Csáthy György Úrnak halála után, a' Hazai Litteratúrát Könyv-Kereskedésének 14 Esztendőig, a' legnagyobb szorgalommal és pontossággal volt folytatása által terjeszteni szerentséje volt: a' Hazánkat pusztító Cholera nyavalyában 4 napi betegsége után az örökké valóságba által költözött, Könyv-Kereskedését, 's ez által a' Nagyérdemű Közönségnél továbbra is szolgálatját három Fijainak — kik a' tisztelt Közönséget azon bizodalomért, mellyet b. e. Édes Anyokba helyheztetni méltóztatott, alázatossan kérik, 's annak megfelelni kötelességeknek tartják — mint Örökösseinek hátra hagyván.

A' pénz folyamát September' 1-jén;
közép ár:
A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 78 3/16
Az 1820-béli sorsosok, 155 3/4
Az 1821-béli hasonlók, —
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji, 39 for. keltek, mind Conv.
A' Bank-Aktziák keltek — — for. ton
Conv. Pénzben.

Felsőségi rendelés szerint a' folyó September hónapban a' zsemlyék és kétszeres gabonából sült kenyerek, a' kiszabott áron kissebbek, mint a' mult hónapban voltak, a' rozs kenyereket ellenben nagyobbakra tartoznak a' kenyérsütők szakasztani, mint a' mekkorák a' mult Augustusban voltak. — A' marhahúsnak fontja 9 kr-ron p. p. vagyis 22 1/2 kr-ron váltóba meghagyatott.

Szerkesztető és Kiadó Márton J ó's e f, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomtató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)